

Ovidiu Pecican este profesor universitar cu un doctorat in istorie la Facultatea de Studii Europene - Universitatea "Babes-Bolyai" din Cluj-Napoca. Lansarea volumului "Mituri publice, mitologii cotidiene. Polemici" ce va avea loc pe 31 ianuarie 2011 la Sala Radio Sighet a fost un bun prilej pentru mine sa-l provoc pe domnul Ovidiu Pecican la un dialog care s-a dovedit (asa cum ma asteptam) unul foarte interesant si captivant. Lectura placuta!

Dani Godja: - Pe 31 ianuarie 2011 o sa lansati chiar în Sighet volumul „Mituri publice, mitologii cotidiene

”. Ce ne puteti spune despre acest volum si ce consecințe culturale credeti că o să aibă în rândul intelectualității românești această colecție de polemici?

Ovidiu Pecican: - S-a alcătuit aproape singur și de la sine, în decursul anilor adunându-se diversele texte în care am socotit potrivit, de-alungul timpului, să mă disocieze de opiniile susținute, după mine, cu prea multă ușurință și cam fără temeii, ba de unul, ba de altul. Sigur că, deși românul nu te crede când lauzi – prea sunt lăudați, din pur conformism și interes, ba politicienii, ba șefuleții mai mici, ba inșii de la care vrem să obținem ceva (Gabriel Liiceanu a și inventat un nume pentru acest gen de tămâieri, le spune „exerciții de admirație”!) -, este suspicios și când critici. Marele succes îl ai când numai când înjuri, scuipi și dai cu piciorul! Dar aici nu facem excepție, suntem la fel ca alte popoare care adoră circurile; o moștenire a antichității romane, când lumea vrea *panem et circenses*. Ei bine, în volumul meu, textele sunt dezbateri în contradictoriu, dueluri cu spada între seniori, nu ciomăgeli joase între lachei. Există un soi de respect față de adversar, chiar și atunci când încerci să îi găurești turul nădragilor. Cred că marele atribut al cărții este că e plină de umor și că, pe ici, pe acolo, mai dezumflă ceva din morga zeilor autoproclamați ai culturii zilei.

Dani Godja: - Am citit cu un maxim interes volumul și trebuie să mărturisesc că am fost surprins de curajul dumneavoastră de a fi o Voce a Provinciei în polemică cu unele

persoane impuse de Capitală ca personalități sonore ale culturii românești actuale. □ Ce ar trebui să facă Provincia pentru a se face auzită și simțită ca parte integrantă a României?

Ovidiu Pecican: - Să fie ea însăși. Să lase complexe deoparte. Să fie onestă. Să aibă curajul de a-și afirma identitatea. Să nu se sperie în fața niciunei alte autorități decât a valorilor în care crede. Gândiți-vă, au trebuit optsprezece ani până când cineva de la București – unde exista un post de televiziune dedicat numai acestui oraș-capitală (mă refer la B1 TV) – să se gândească să înființeze și un post care să acopere restul țării, prin intermediul studiourilor regionale de televiziune. Este vorba despre TVR 3, abia înființat pe când cineva din politică s-a și gândit că ar fi bine să dispară din nou.

Ați urmărit de câte ori apare Sighetul pe harta de la emisiunile meteo? Nu? Încercați să faceți statistica unei singure luni, pe mai multe posturi, și veți avea surpriza de a constata că acest oraș e pomenit mai rar decât Kievul sau Ouagadougou la buletinele de știri.

Dani Godja: - Cum ar arată din perspectiva dumneavoastră un proiect cultural pentru România? □

Ovidiu Pecican: - De curând, la Cluj, liderii județului s-au gândit să reducă posturile din instituțiile culturale, desființându-le. Astfel, Muzeul de Artă, cu cel Etnografic și cu Casa Memorială Octavian Goga din Ciucea ar trebui comasate. Și tot la fel, revista de cultură Tribuna, cu cea maghiară Muvelodes și cu Centrul Județean pentru Promovarea și Conservarea Culturii Populare și Școala Populară de Artă ar trebui puse sub aceeași umbrelă, formând o singură instituție. Lumea tratează, iată, cultura în buna tradiție a ceaușismului târziu, când Paganini era anturat de lăutari, în cadrul Cântării României. În asemenea condiții, singurul proiect cultural pe care poți să îl ai este împotrivirea prin toate mijloacele la desființarea liberei exprimări artistice și culturale românești, salvarea șansei acestei culturi vitale de a se simți liberă la ea acasă.

Proiectul meu cultural ar fi simplu, dar – slavă Domnului! – n-am de gând să devin ministrul Culturii. Forțele creative ale națiunii trebuie încurajate și ajutate, iar instituțiile culturale sprijinite pentru a da maximumul posibil, în cele mai bune condiții, 24 de ore din 24, oricând. Să ieșim din tradiția geniilor care mor de foame și înnebunesc, precum Eminescu, sau fac tuberculoză, ca Bacovia și Panait Istrati. Să nu fi trebuit să se plieze după politica momentului mai mult decât l-ar fi lăsat inima, poate că nici Labiș sau Nichita nu-și îneca amarul în alcool, murind îngrozitor de repede.

Rentabilitatea culturii nu este descifrabilă în termeni economici, ci într-un mai bine al națiunii înseși. Iar subordonarea lor politică s-a dovedit mereu falimentară, și sub Carol al II-lea, și sub legionari, și sub Antonescu, și sub Dej, și sub național-comunism. Intrigat de o critică a mea, ex-ministrul Culturii (pe atunci încă ministru), Theodor Paleologu, m-a întrebat ce aveam cu el. I-am spus cinstit că, din punct de vedere personal, nimic, decât că nu se comportă ca un ministru, ci mai curând ca un vechil indolent, ce-și lasă arenda în paragină, sau chiar ca unul pus să gătuiască domeniul pe care îl patronează. Mi-a răspuns, sărmanul, că am o idee greșită despre puterea unui ministru în România actuală. I-am replicat că mi se pare că mai curând

domnia sa are o astfel de idee. Dacă nu poate mai mult, de ce n-ar lăsa în loc pe altul care poate? Din nefericire însă, la noi posesia unui tron, cât de mic, e tratată medieval, ca drept ereditar și definitiv, indiferent de merite și eforturi...

Dani Godja: - Din Evul Mediu până în Evul Media am aspirat mereu spre Occident. Ce am asimilat bun și ce am asimilat rău de la UE? Am devenit mai puțini naivi față de Europa comparativ cu 5-10 de ani în urmă?

Ovidiu Pecican: - Încă n-am asimilat nimic. Cu asimilarea stăm mai bine când vine vorba de imitarea comportamentelor cumpărătorului american față cu transnaționalele. Căutați sighetenii și îi veți găsi pe mulți dintre ei la cel mai recent deschis mall din oraș...

Suntem abia de trei ani în UE, momentan luptăm să ne aliniem, fie și doar formal („tehnic”, zic politicienii) la rigorile acestui club de țări democrate de pe bătrânul continent. Ar trebui însă să ne aliniem la ceea ce structurează Europa, dincolo de tratate: marile ei valori. Nu zic că e ușor, din moment ce și Austria lui Haider a sfeclit-o, pentru un moment istoric. Dar e important să mergem în direcția cea bună.

Dani Godja: - Nu e oare naivitatea o caracteristică esențială a matricei românului?

Ovidiu Pecican: - Și dacă da, e un lucru rău? E mai bună viclenia, șmecherismul tembel aflat la mare preț printre compatrioții ce-i admiră pe mahării cu bani, mașini tunate și femei-limuzină? E mai chibzuită gogomânia atotștiutoare?

Dani Godja: - Cum arată poporul român în materie de polemici de la Evul Mediu la Evul Media?

Ovidiu Pecican: - Binișor, scrisul românesc nu s-a încurcat mereu în formule protocolare, a mai luat-o și direct, la țintă. Cantemir e cel mai tare polemist înainte de Arghezi, nu Eminescu, cum ar crede cei mai mulți dintre aceia ale căror lecturi nu coboară sub anul 1850. După principele moldovean, scriem mai mult polemici „de serviciu”, adică preocupate de grija de a expune limpede ideea și argumentele, fără geniul lui stilistic, și provocate de chestiuni punctuale, rupte din actualitatea cotidiană. Poți, în schimb, râde și plânge ore în șir cu pamfletele lui Arghezi în mână. La el nici nu mai contează prea tare când nu are dreptate, fiindcă pana lui transfigurează realitatea la care se referă în așa măsură – lăsând-o, totuși, recognoscibilă -, încât aceasta ajunge să se plieze după scrisul lui. E incredibil și irepetabil!

Dani Godja: - Am uitat atât de repede cum a fost comunismul încât jumătate dintre români deja îl regretă. De ce credeți că românii uită repede, indeferent că e vorba de

aspecte pozitive sau negative ale experienței?

Ovidiu Pecican: - Inteligența este constantă, în timp ce populația lumii crește geometric. Toți oamenii sunt înzestrați cu minte, dar o folosesc oare toți? Ai nevoie de o mare doză de îngustime cerebrală ca, în fața unui rău să regreți un alt rău, doar că acesta din urmă era ceva mai mic!... De ce nu ai visa direct la bine, la fericire, la soare? N-am să pricep niciodată.

Dani Godja: - Pe 21 mai se împlinesc 20 de ani de la asasinarea lui Ioan Petru Culianu și, la fel ca în urmă cu 10 ani, aproape nimeni nu și-a mai amintit de el. A fost profesorul Culianu un om atât de insignifiant încât să-l uităm atât de repede?

Ovidiu Pecican: - Vă înșelați, deși publicarea sistematică a lui Mircea Eliade și a lui Noica au început mai devreme, totuși ediția cea mai aproape de încheiere pare să fie, în România de azi, cea realizată de Dan Petrescu și Tereza Culianu din opera cumnatului, respectiv fratelui lor, Ioan Petru. S-au mai făcut și filme pe tema asasinării tânărului profesor proaspăt instalat la Chicago (Stejărel Olaru), iar H.-R. Patapievici a propus o nouă interpretare, îndrăzneată, la adresa operei dispărutului, încercând să argumenteze noi deschideri. Toz grec, cea mai recentă apariție semnată de uluitorul român asasinat în toaleta universității unde predase și Eliade, uimește prin inedit și tipul de imaginar prozastic pe care îl pune în joc. Nu s-ar putea vorbi despre o ignorare a lui Culianu, în aceste condiții. Ne pândește însă, cred, mai degrabă pericolul confuziei și al supraevaluării. Valoarea autentică nu trebuie îngropată nici sub impostura altora, nici sub inflația unei exegeze entuziaste, însă nu și critice. (N
R. Cunosc foarte bine colecția Culianu de la editura Polirom, însă mă așteptam la mai mult din partea mass-mediei românești
).

Dani Godja: - Își permite poporul român o abordare critică a trecutului său? E pregătit să și-o asume? Cum ar arăta aceasta?

Ovidiu Pecican: - Citiți recent apăruta mea sinteză *Istoria românilor*, din care am publicat în decembrie 2010 un prim volum, ce merge până la sosirea austrieților în Transilvania (1690), și vă veți face o idee despre înțelesul pe care îl dau eu ideii de „abordare critică” a trecutului nostru. Dar grăbiți-vă, tirajul prim are doar 300 de exemplare, iar librării clujeni îmi spun că se scurge cu repeziciune.

Doar cu titlu de exemplu adaug că istoria mea nu mai e centrată pe bătălii și figuri de domnitori, ci e o istorie a civilizației unde nu puține pagini se ocupă de destinul părții mai puțin vizibile a poporului nostru, femeile și lumea tăcută a satelor. Cititorul de istorie trebuie să priceapă că istoria unui popor nu este de lăsat pe seama câtorva figuri, fie ele și charismatice, ci trebuie recuperată cât mai aproape de pluralitatea vocilor care compuneau, în trecut, acel popor. Iar

asta nu s-a făcut la noi prea mult, e un câmp enorm, aproape virgin, de studii.

Dani Godja: - Cum arată cultura alternativă a României și cine o reprezintă? Are ea valoare?

Ovidiu Pecican: - Toți cei ce fac cultură fără a fi reprezentativi pentru cultura oficială, toți cei neîncadrați în canonul central și centralizat, instituțional și instituționalizat (prin proceduri manageriale și de marketing) fac parte din cultura alternativă. În ea sunt sâmburii noului, de aici își recrutează cultura oficială comilonii, fără a o epuiza însă. Dacă ea ar dispărea, resursele vitale și prospețimea culturii noastre s-ar duce pe copcă. Între cultura alternativă și cea oficializată nu există raporturi antagonice, ci complementare, una alimentând-o pe cealaltă. În mod firesc, într-o normalitate socială și o funcționalitate a vieții publice, și cultura oficială ar trebui să se lege, voluntar și bucuroasă, prin multiple fire, de sora ei cenușăreasă, testând-o, prospectând-o, culegând valoarea de oriunde se află ea și propulsând-o prin mijloacele avute la dispoziție în prim-planul atenției. Din păcate, la noi nu se întâmplă așa, iar faptul că underground-ul filosofic din vremea lui Ceaușescu, reprezentat, să zicem, de domnii Liiceanu și Pleșu, a devenit oficial într-o măsură mai mare decât le place să recunoască, străduindu-se să impună canonul cultural actual și creând un cerc închis de prieteni și inițiați cu pretenția că numai aceia reprezintă calitatea în cultura noastră, m-a determinat să scriu unele pagini polemice la adresa acestor figuri, altminteri, remarcabile, în felul lor. Ca să fie cât mai clar la ce mă refer, voi adăuga că Liiceanu nu doar că a preluat Ed. Politică spre a o transforma în Humanitas, ci a moștenit și pretenția aceleia de a avea cuvântul decisiv în direcționarea lecturilor și atitudinilor noastre. El patronează, mai mult sau mai puțin oficial, revista 22 și tot spiritul lui și al lui Pleșu se deslușeau și în spatele publicației conduse până de curând de H.R. Patapievici, *Idei în dialog*. Cât despre dl. Pleșu, fiind de două ori ministru și o dată consilier prezidențial, întreținând un colegiu de rang postuniversitar propriu și o revistă de discipoli și apropiați (ba chiar două, cu tot cu *Dilemate*) se afirmă nu doar ca un personaj mereu oficial în sensul propriu al termenului, ci și unul înzestrat cu mijloacele de a educa și răsplăti o elită fidelă: bursierii NEC. Adăugați acum la toate acestea conducerea Institutului Cultural Român de către H.-R. Patapievici, al treilea și cel mai tânăr membru al triumviratului și veți vedea cum o singură grupare, interesantă de altfel – însă nici pe departe sinfura din cultura actuală care să merite vizibilitate – deține un mănunchi de instituții cu impact (editură, poziții prin guverne, institutul cultural al președenției, universitate particulară cu ieșire externă, burse loco și în străinătate, trei sau patru reviste culturale și de reprezentare civică centrale), controlând o bună parte din accesul la nivelul de cultură elită al românilor. Cultura română nu are, cred, nevoie de moguli. Consiliul Culturii și Educației Socialiste, cenzura din România nu au trebuit răsturnate pentru a le înlocui cu programele și acțiunile unei grupări private care nu este dispusă să se deschidă în fața tuturor valorilor și pare mai degrabă dispusă să reia „gloriile” interbelice compromise (noua marotă adusă în prim-plan este filosoful fără operă, însă extremist de dreapta, Nae Ionescu). De ce ne-am revolta împotriva dictaturii mogulilor în media, însă nu și în câmpul culturii naționale? Iată de ce, programatic, prefer să public la o nouă editură, proaspăt apărută, la Sighet, o carte de polemici, decât să bat în ușile culturii oficiale, opace la ceea ce nu i se pare a fi convenabil în

raport cu propriile ei scopuri.

Dani Godja: - În afară de câteva nume precum Norman Manea sau Basarab Nicolescu, celebre mai mult în afară decât în România, și asta poate doar fiindcă trăiesc dincolo, care ne sunt exponenții culturii actuale dincolo de granițele țării? Ce împiedică scrisul românesc să aibă rezonanțe universale?

Ovidiu Pecican: - Ori lipsa lui de universalitate, ori inabilitatea noastră în a ne promova valorile. Se merge, și aici, pe găști, coterii, interese sau, dacă nu este vorba de asta, pe cultura oficială (ori oficializată). Cine să vină cu ideea năstrușnică de a descoperi autori de opere viabile dincolo de comodele mode de la centru? Nu avem noi șansa unor ruși și ucraineni ca, de pildă, Vladimir Sorokin, Pelevin etc., luați în brațe de un agent literar britanic și stimați acasă după ce fuseseră mai întâi publicați în Occident...

Dani Godja: - Acum un an îmi spuneți că lucrați la o monografie Norman Manea. În ce stadiu sunteți cu ea? De ce nu-i acordăm noi, românii, lui Norman Manea importanța pe care acesta o are și o merită? Are nevoie de un premiu Nobel, precum Herta Muller, pentru a începe să vorbim mai mult și mai des despre el? De ce ne îndreptăm atenția asupra cuiva doar după ce îi este cerficată valoarea cu un premiu acordat mai mult sau mai puțin pe considerente de valoare?

Ovidiu Pecican: - Stau rău cu ea, tot mai adun materiale și scriu când apuc, cum apuc, câte o pagină ici, câte una dincolo... Adevărul este că, profesor fiind, orele și pregătirea lor îmi ocupă mai mult timp decât sunt dispus să recunosc. Nu poți merge în fața studenților citindu-ți ciornele de curs de acum câțiva ani, e o reelaborare perpetuă, nu neapărat simplă. Ar mai fi apoi alte obligații: lansări de carte, vernisaje, baletul social obișnuit (pentru că nu poți aștepta totul de la alții, ai de dat și tu câte ceva). Ar mai fi apoi propriile cărți. Pe unele le scrii fiindcă iei un salariu și pentru munca de cercetare pe care o întreprinzi. Ca istoric, am coordonat astfel, în anul trecut, un volum colectiv pe tema *Istoriei și istoriografiei în România interbelică*. În calitate de europenist (căci predau la Facultatea de Studii Europene), am realizat un alt volum colectiv de studii referitoare la evaluarea primilor trei ani pe care România i-a petrecut în Uniunea Europeană. Literatura o scriu noaptea, după ce toată lumea doarme și mă pot ocupa și de chestiunile de suflet.

Cu proiectul unei monografii Manea avansează, deci, mai dificil, dar când s-au lăudat ardelenii cu viteza și ușurința făcutului?...

Dani Godja: - Ați acuzat constant managementul politic deficitar din România. Ce ar trebui să facem pentru a ajunge să avem opțiuni mai serioase decât cele de până acum?

Ovidiu Pecican: - Am făcut-o, într-adevăr, de cel puțin zece ani încoace. Te saturezi de la o vreme să tot acorzi moratorii politicienilor, sperând că vor ieși „din penele cele rele” și se vor profesionaliza. După o vreme înțelegeți că profesionalizarea lor s-a produs într-un sens nedorit. Nu ca să întărească democrația, ci ca să excludă – sau să îl limiteze - cetățeanul de la decizii,

să se înțeleagă între ei, transpartinic și transprincipial, pe afaceri de gașcă (nici măcar întemeiate pe prietenii sau pe dorința onestă ca toată lumea să câștige, ci mai mult pe obsesia de a-l implica și pe celălalt pentru a nu fi tu însuși vulnerabil). Și lista ar putea continua. Cine a citit *Ziua de Cluj* pe vremea lui Adrian Năstase știe că am fost critic cu PSD-ul.

Cine a citit *Cotidianul și România liberă* în timpul liberalilor, știe că nu l-am cruțat pe Tăriceanu de obiecții. Cine mai citește încă

România liberă

va constata că, după ce l-am creditat pe Băsescu, m-am lămurit încotro bate vântul și am procedat în consecință.

Nu am soluții pentru viitor, dar cred că păstrarea lucidității și atenția la interesul populației, nu al sistemului politic sau a anumitor componente ale acestuia, se cuvine avut în vedere. Să căutăm interesul public, nu afilierea și gudurarea pe lângă puternicii efemeri ai zilei.

Dani Godja: - În altă ordine de idei, ce parere aveți ca profesor universitar despre noua lege a învățământului?

Ovidiu Pecican: - Nu e rea, fiind mult mai decisă decât versiunile dinaintea ei. Este de-a dreptul execrabilă. Am scris constant în reviste și ziare spre a o combate, întrucât ar fi de nescuzat să cred asta și, totuși, să tac. O notă de amărăciune suplimentară vine, în cazul versiunii actuale, din aceea că ea emană dinspre niște spirite ale generației mele, domnii Micle, Boc și Baba, colegi de la Babeș-Bolyai. Graba lor de a avansa „la apelul de seară” asistenții și lectorii în coordonarea de doctorate, dorința arzătoare de a mai supune profesorii cu vechime unei probe de competență (faimoasa „habilitare”, cum îi spun ei, cu o sugestie de accent rom), nerăbdarea de a pensiona tot ce a atins o anumită vârstă și, peste toate, menținerea în blocaj total a angajărilor dă o imagine clară asupra bulibășelii dintr-un singur sector al viziunii ce prezidează noua lege a educației și aplicabilitatea ei: gestionarea resurselor umane în sfera academică. Sunt însă și lucruri mult mai rele, printre care imixtiunea politicului direct și clar în numirile conducerii școlilor. Nu insist, cine vrea, poate citi legea, interpretând-o cu propriul cap. În ce mă privește, am refuzat, încă de acum câțiva ani, să solicit conducerea de doctorate la care mă îndreptătea statutul de profesor și modesta mea contribuție de cercetător, ca formă de protest față de modul în care se gestionează chestiunea doctorală în România actuală. Nu poți decide administrativ asupra duratei unei cercetări de profunzime, iar aceasta din urmă nu are cum ocupa aceeași cantitate de ore de studiu în cazul unui literat, al unui fizician sau al unui expert în muzicologie. Știința nu intră în paturi ale lui Procust administrative.

Dani Godja: - Știind că, în afară de Evul Mediu vă pasionează și istoria recentă, v-aș întreba care sunt cele mai mari greșeli ale României și ale romanilor în acești ultimi 21 de ani?

Ovidiu Pecican: - Renunțarea la demnitatea personală și colectivă, abandonarea vigilenței civice (sau incapacitatea cuceririi ei pas cu pas) și lipsa de civilitate.

Dani Godja: - Ca specialist în Studii Europene și ca istoric, cum vedeți situația creștinismului în Europa secolului XXI? Mai are șanse bătrânul continent să rămână creștin în acest secol fără o unificare a bisericilor creștine (ortodoxe, catolice, reformate)?

Ovidiu Pecican: - Sigur că are. Eu, cel puțin, cred în diversitate, în pluralitatea vocilor, în arta fugii din muzica preclasică și în cântatul în canon. Creștinismul e bine mersi, doar creștinii o duc mult mai rău. Dincolo de asalturile asupra lor din țările islamice, agresiuni intensificate în ultima vreme, o duc rău și la ei acasă. Credeți că înmulțirea enormă a bisericilor și posturilor de preoți a asanat mai mult moravurile în România decât înainte? Avem mai multă grijă de cei fără adăpost și mijloace acum? De când Biserica s-a avântat în afaceri și deține mari proprietăți socotiți că e mai multă prosperitate în comunități, mai puțini copii abandonați, că s-au împușinat crimele? Biserica creștină o va duce din ce în ce mai bine, dar nu pot spune același lucru despre enoriașii ei. Ca în zisa știută de toată lumea: „Operația a reușit, pacientul a decedat!” ...

Dani Godja: - Până în prezent, capii bisericilor creștine n-au găsit o soluție de rezolvare a crizei valorilor umane cu care se confruntă atât Europa cât și România ca parte integrantă a ei. În ce măsură vedeți creștinismul obligat moral să se implice în această problemă și cum considerați că se poate ea rezolva?

Ovidiu Pecican: - Problema crucială a creștinismului a formulat-o, odată pentru totdeauna Isus, nu e nimic de inovat aici: creștinismul trebuie privit ca o religie a iubirii (în toate cele trei sensuri pe care cuvântul le poate avea în greacă, așa adăuga: *agapé, filia și eros*). Este vorba deci de a crea și întreține, de a propovădui și perpetua legea iubirii. Nu are biserica nimic de a face cu politica, rolul ei major s-ar cuveni să fie în asistența acordată omului, sufletului, în traversarea aventurilor cotidiene și pregătirea pentru un spațiu transcendent al mântuirii. Restul este demagogie, retorică vană, business, comportamente care nu au de a face cu misiunea bisericii sau, pur și simplu, păcate lumești.

Dani Godja: - Mulți vârstnici acuză generația tânără că nu are niciun sistem de valori, niciun țel, nicio direcție, dar uită că tinerii de azi nu sunt decât produsul generației care arată cu degetul. Unde au greșit seniorii și unde greșesc juniorii în această ecuație?

Ovidiu Pecican: - Nicio vârstă a omului nu prezintă în sine garanții de calitate, după cum niciuna nu este scutită de erori. În orice caz, hazardul, liberul arbitru, posibilitatea ieșirii din orizontul previzibil nu trebuie subestimate niciodată. Mereu se vor găsi tineri care să exceleze, deși n-ai fi crezut-o, și mereu vor fi oameni ajunși la vârsta înțelepciunii care să merite, prin performanțe și caracter, respectul tuturor.

Nu cred că transmiterile de merite și de erori se fac rectiliniu, simplu, previzibil. Nici măcar nu sunt sigur că din istorie putem învăța lucruri utile în imediat. Avem însă instrumentele native,

șlefuite prin stăruința în educație și atenția la provocările clipei, cu care să ne putem orienta, dacă ne pasă, în lumea amestecată în care trăim.

Dani Godja: - Care sunt cărțile cele care v-au marcat anii adolescenței? Dar cărțile care v-au marcat ultimii 5 ani?

Ovidiu Pecican: - Am crescut cu Dumas-tatăl și Charles Dickens, care mi-au dat oxigen pentru tot restul vieții. De la ei am învățat câteva atitudini ieșite din modă, inactuale, cu care sper să rămân tovarăș cât mai mult timp: stăruința într-o cauză înaltă, o distanță ironică de aspectele meschine și umilitoare ale condiției diurne, loialitatea, prietenia, stăruința în iubire, dorința ardentă de a face bine și chiar un pic de curaj.

Astăzi, când citesc din plăcere și vocație, dar și pentru că am o formă de respect față de cei care scriu ce mă obligă (în proprii mei ochi) să comentez confratern, deși critic, ceea ce ei scriu, e greu să aleg unul dintre cele trei titluri deschise zilnic pe masa mea. Cu toate acestea, aș nota aici că am revenit cu atenție și fără grabă, recent, la paginile incredibil de „tari” ale lui Robert Musil din *Omul fără însușiri* și m-am îmbătat iar cu esențele tari din *Moartea lui Virgiliu* a lui Hermann Broch; doi autori austrieci, doi imperiali alături de care Rebreanu al nostru își găsește firesc locul, prin unele din prozele lui scurte, prin

Ion

și, mai ales, prin

Pădurea spânzuraților

.

Dani Godja: - Care e ultima carte citită care v-a impresionat și ce ne puteți spune despre ea?

Ovidiu Pecican: - Citesc, prin natura meseriei, multă istorie și politologie, destulă filozofie a istoriei (am un curs la școala doctorală de profil despre filosofia istoriei la români), așa încât aș pomeni, în acest context, micul studiu din 1938 – achiziționat și citit cu două zile în urmă – al unui alt austriac (devenit american), Eric Voegelin, *Religiile politice*. Sunt departe de a împărtăși ideile acestui filosof al istoriei și al politicianului care crede că îndărătul politicii moderne stă ideea gnostică. Dar citindu-l, realizez cu cât mai valide sunt așa-zisele „metafore filosofice” ale sistematicianului Lucian Blaga din trilogii, și cum recuperează cu viteză, în linia unei lecturi arhetipale și de gen cultural-social a istoriei, filosofia prinsă în trilogia lui Coriolan Babeți despre modernitatea văzută ca religie a feminității. De fapt, lecturile noastre prind să strălucească pe cerul intelectului și prin sistemul de reflexe pe care le prind în raport cu alte repere livrești, parcurse înainte.

Dani Godja: - Stiu că în prezent realizați trei emisiuni la TVR Cluj și că scrieți în numeroase publicații. Ce ne puteți spune despre activitatea dumneavoastră ca jurnalist?

Ovidiu Pecican: Din cele trei emisiuni am rămas cu *Lecturile mele*, la TVR Cluj. Celelalte sunt reluări sau se pot accesa pe situri internet, din fericire în versiune integrală.

Scris de Dani Godja

Joi, 27 Ianuarie 2011 17:31 - Ultima actualizare Vineri, 28 Ianuarie 2011 09:19

Scrisul meu jurnalistic e un reflex al conștiinței civice pe care m-am trezit că o am și de care mi-ar fi jenă să mă derobez într-o lume afectată de vacarm și confuzie a valorilor. Scriu în pagina de opinii a ziarului *România liberă* și pentru că, din păcate, nu sunt mulți care să încerce păreri despre ceea ce survine în politică, economie, în biserică și cultură, la noi, în mod cotidian de pe pozițiile cetățeanului neangajat politic în mod formal în vreun partid și interesat de efectele tuturor faptelor și proceselor asupra sa. Nu apăr puncte de vedere ideologice sau partinice și încerc să deslușesc ițele complicate ale jocurilor de grup baroniale sau mafiote din viața noastră publică.

Scriu mult și aș scrie aproape peste tot, dacă aș putea, fiindcă niciodată n-am visat să fac altceva. Din păcate, în România poți câștiga o masă din scris, dar să trăiești numai din asta pare imposibil.

Dani Godja: - Internetul a devenit o unealtă omniprezentă în viața omului. Cum vedeți evoluția presei în acest context?

Ovidiu Pecican: - Viitorul este al circulației globale, cvasi-instantanee, a informației, nu încapă îndoială. Cu toate acestea, cred – ca și Umberto Eco – în perpetuarea cărții, indiferent de suportul ei, tradițional ori modificat spectaculos în prezent și în viitor. Presa a și făcut, în bună măsură, saltul spre era Bill Gates.

Dani Godja: - Care e opinia dumneavoastra despre subiectul mult discutat - Wikileaks? Julian Assange e un model pozitiv sau negativ pentru un jurnalist?

Ovidiu Pecican: - În măsura în care cad cortinele de pe secretele statelor, ale polițiilor secrete și ale băncilor, iar acestea devin informații de circulație publică și universală, cred că acțiunea Wikileaks este în favoarea democrației și în acord cu proiectul globalizării. Cred, de asemenea, că în ochii birocratilor, militarilor, diplomaților și spionilor de meserie, Julian Assange și colegii lui mai mult sau mai puțin anonimi sunt, în chiar acest moment, mai periculoși și mai devastatori decât Al-Quaeda și Osama bin Laden. Asistăm la o deplasare interesantă a acțiunii tensionale dinspre cruciada clasicizată Occident vs. Islamul fundamentalist și extremist către o formă mai subtilă, însă nu mai puțin virulentă, de tipul Stat vs. Cetățean cu miza stăpânirii informației. Ceea ce se întâmplă în legătură cu Wikileaks, la nivelul reacției marilor organisme occidentale (stat, sistem bancar etc.) pare să fie similar tendințelor de cenzurare a internetului în câteva țări orientale (China etc.).

Dani Godja: - Știu că în afara acestui volum de polemici „*Mituri publice, mitologii cotidiene*”, pentru anul 2011 mai pregătiți romanele „

La umbra petelelor de soare

” (care e deja finalizat), „

Arhitecturi mesianice

” si „

Aventuri ale lui Matias Corvin

” precum și alte câteva proiecte. □ **Ne puteți dezvălui câteva detalii despre ele?**

Ovidiu Pecican: Primul roman e gata, stă în sertare și așteaptă să „se răcească”, pentru ultima lectură înainte de livrarea către public. El continuă ciclul început odată cu

Imberia

(2006). *Arhitecturi mesianice* spune istoria unui preot greco-catolic din Clujul anului 2008, făcând dintr-un personaj episodic al

Imberiei

principalul protagonist. Cât despre aventurile lui Matiaș Corvin la Cluj, aici vorbim despre o carte de povești de numai 15 pagini, ilustrată cu mare originalitate și talent de prietenul meu Kőmives Andor, cadru didactic la Universitatea de Artă și Design, pictor excepțional. Interesul față de acest mare rege a părut multă vreme mai intens în mediile maghiare, deși vorbim despre fiul lui Iancu de Hunedoara. Copiii români vor putea descoperi, și ei, lucruri mirabile despre acest suveran, urmărindu-i aventurile clujene de la vârsta copilăriei.

Dani Godja: - Din 2003 aveți conexiuni puternice cu Sighetul. Ce ne puteți spune despre acest subiect?

Ovidiu Pecican: - Aici lucrurile sunt simple, așa cum numai viața le știe face: m-am îndrăgostit de o fată din Sighet care de șapte ani este soția mea. Pot zice de aceea că, de fiecare dată când vin în acest oraș, vin acasă.

Dani Godja: - La ce vă așteptați din partea sighetenilor la lansarea ce va avea loc pe 31 ianuarie 2011 în Sighet?

Ovidiu Pecican: - Să fie ei înșiși, adică maramureșenii inteligenți, curioși, mânați de un orgoliu al propriei identități iscoditoare de mai bine și gazde mereu primitoare. Dacă vor fi astfel, prezența lor la evenimentul pe care îl punem la cale este sigură și recompensantă pentru organizatori și pentru autorul care sunt.

In final va recomand blog-ul domnului Ovidiu Pecican: <http://ovidiupecican.wordpress.com/>

AUTOR: Dani Godja

Interviu cu prof. univ. dr. Ovidiu Pecican

Scris de Dani Godja

Joi, 27 Ianuarie 2011 17:31 - Ultima actualizare Vineri, 28 Ianuarie 2011 09:19

www.sighet-online.ro

26 ianuarie 2010